

הארחת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

חג הסוכות
שמחת תורה תשפ"ד
גיליון : 182

א לעבטיגער יום טוב

בצילא דמהימנותא

ושמחת בחגך

- פני חג הסוכות בשמחה נקבלה
במצות 'ושמחת בחגך' נצטיינו מהתורה
- ושמחת בחגך - נקימה בקול זמרה
כי יצפננו בסכה ובימינו דגלו עלי אהבה
- משרשי המצוה שזכר טובו וחסדו באהבה
גם הננים ובני הבית ברגל חגיבים לשמחם בהנאה
- הדברים מבררים פשלמה בהלכה ברורה
קרויים המה ברמב"ם הלכות לולב וסכה
- דגולה השמחה בעבודה התמהל של שבועה
ונפריעים מהאדם - בבטול זאת הנגנה
- כל האזרח בישאל ישבו בסכה בניעומה
וגדל שכה של מצוה קלה זו - לעתיד לבא יתגלה
- כאמא דמספכת על בנין בצל הסכה
פי על מסתתרים אנו - בצל פני השכינה
- בצילא דמהימנותא נחסה כל שבועה
ועל זאת הזכיה - נגילה בשמחה של מצוה
- גם מפסלת גרו ונקב פשרה הסכה
דבכל דרנה - שמחת עזא נמשכה
- לולב ואתרוג נצמיד ללבנו בשמחת המצוה
ובמאנא דקרבא אלו - ננאח את המערכה
- אתרוג נאה מום אין קד - ברה פחמה
בהדור מצוה של דחילו ורחימו נעלו בלהבה
- ולקחתם לכם ביום הראשון - ראשון לחשבון עוונות עתה
ושמחתם לפני ה' אלקיכם, בשמחה של זכות וטהרה
- הלל השלם בכל ימי החג - בזמרה ובנגינה
חד עם תפלות הושענא - נזהר לדעת שבאהבה
- ושאבתם בששון מפניני הושענה
בנגינה וברקודי מצוה נקימה
- רוח הקדש שואבים משמחת בית השואבה
למדים זאת מינה הנביא - אשר לרגלים עלה
- קריה נאמנה יעלוו בדיצה
ובפרקו דדיו ורגלו - הדינים נמתיקה
- אתה בחרתנו - חסידים יגילו ברה
על זאת השמחה - שלכל השנה השפעתה
- כלח קדשת החג ששון ושמחה נשיגה
ולקראת השנה החדשה נמתיק את הגיון והאנחה
- בספת עורו של לותן ועלוו במהרה
וספת דוד הנפולת יכוננו לנו בשמחה רבה.

בחסד גדול ונפלא. כי האדם עליו עוונותיו נתעה בדרך, כמו שכתוב 'תעיתי כשה אובד' עד שאינו יודע לשוב למקומו, שזהו עיקר התשובה וכמובא בזוהר הקדוש על כך, וזהו חסדו הגדול בתשובה של ראש השנה, שחזרנו לשרשינו.

וכעת בסוכות, מתבטאת זאת האהבה והחסד - במצות סוכה שנצטוונו לצאת מביתנו ומקומו ולהיכנס בסוכה, זה מורה לנו, שאין אנו עשוי כלל על מקומו הראשון - שנגרם לכל אחד לפי מעשיו - כי עכשיו אנו יושבים בסוכה, שהוא בחינת כיסא הכבוד, מקומו של עולם ששם שורש מקום כל אחד.

הוי אומר: כשאנו יושבים בסוכה, אנו לא רק משנים דירתנו הגשמי והחומרי ממקום למקום, אלא כל מהותנו הרוחנית והפנימית, נמצאת במקום אחר, במקום גבוה מאוד מאוד, אנו לא על מקומו הגשמי כלל, יושבים אנו בסוכה, בצלו של כסא הכבוד.

נסתרים בצל סוכה הקדושה

ועוד, בדיבורים המתיישבים היטב על הלב בחביבות מצוות הסוכה, בדברי מוהר"ל (ספר תורה ב): 'הסוכה מגנת עלינו ושומרת אותנו מכל אלו הרוצים להרחיק אותנו חס ושלום, כי על-ידי כוח הסוכה אנו בטוחים שנהיה סמוכים ודבקים בו יתברך תמיד לעולם ועד. ואין שום דבר שירחיקנו ממנו יתברך, כי אנו נסתרים בצל סכה העליונה שהוא קדושה גבוה כל כך, עד ששם נתהפכים כל העונות לזכויות, ובכוח החסד הזה, שוב אין אנו מתייראים משום הרחקה שבעולם, כי בוודאי תמיד נשוב אליו יתברך, וסוף כל סוף נהיה נשארים דבוקים וכלולים בו יתברך, מאחר שזכינו עכשיו להיכנס באור הקדושה העליונה, בצל סוכה הקדושה, שהיא אמא דמסככא על בנין, וזהו התשובה שמשם כל העונות נתהפכים לזכויות. לכך אנו בטוחים שמכל הנפילות והירידות, ומכל ההרחקות שבעולם, מכלום נשוב אליו יתברך, עד שנזכה לישוב בסוכה של ליותן.

זמן של עת רצון

אכן גדולה ורבה היא זכות זו של הישיבה בסוכה, עלינו להעריך זאת ולשמוח עמה. ושמה זה גם השמחה המיוחדת של 'שמחת בחגך', כי על כן מצוה זו מקפאת אותנו, בכל 'רגעי' מימות החג. וכבר מסופר על הגר"א מוילנא, שכמעט ולא יצא כל שבעת הימים מהסוכה, לגודל זכות המצוה הגדולה של כל רגע בישיבתה בה.

וכן שח החסיד רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א בשמחת חג הסוכות (ספר אוסף אמרים): כעת בסוכות הוא הזמן של העת רצון, להיות נכלל בצילא דמהימנותא, שהוא בגימטריא הויה אדני'. בכוח הסוכה אפשר לרכוש קנין נצחי, להיות תמיד בצילא דמהימנותא, ולהכלל בלשון שרבינו משתמש בו הרבה, 'ואמונתך סביבותיך', שהאמונה הקדושה תקיף אותנו מכל צדדי, ושלא להביט מחוץ לאמונה הקדושה, אלא להיות שקוע בתוך תוכה של האמונה, שעל ידה זוכים לגאולה הכללית והפרטית.

הטעימינו טעם סוכה

היה זה פעם בליל יום-טוב ראשון של חג-הסוכות, בעת הסעודה, אמר רבי נחמן מטולטשין לרבי נתן, שלאחר שהתייגע משך כל היום בבניית הסכה טועמים טעם אחר בקדשת הסוכה, נענה לו מוהר"ל זצוק"ל ואמר לו: "אולם זאת לא נסית עדין לצעק כל היום: "ריבוננו של עולם: "הטעימינו טעם סוכה", וכי איזה טעם היית טועם אחר-כך בקדושת הסכה?"

כשאנו למדים במעט על תיבות ורוממות מצוות סוכה, נתעורר ונבקש ברצוננו ובכיסופים: 'אפרוס עלינו סוכת שלומיך, סוכת רחמים וחיים ושלום.

עומדים אנו בימי חג הסוכות, בו אנו זוכים להיכנס לסוכה, לחסות בצל כנפי השכינה, הפורשת כנפיה על בני עם ישראל בקיום מצוות הסוכה.

בדברי הזוהר הקדוש (פרשת אמור קג. מתורגם מספר יסוד ושורש העבודה): כל מי שיושב בסוכה צל האמונה, נוהל חירות לו ולבניו לעולם ומתברך בברכה העליונה... והזהר ממשיך וכותב: בוא וראה, בשעה שאדם יושב במדור הזה, שהוא צל האמונה, השכינה פורשת כנפיה עליו מלמעלה, ואברהם וחמשה צדיקים ודוד המלך שמים משכנו עמו... וצריך האדם לשמוח בכל יום ויום בפנים מאירים באורחים הללו השורים עמו... רב האמונה סבא, כשהיה נכנס לסוכה היה שמח ועומד על פתח הסוכה מבפנים ואומר: נזמן את האורחים! היה עורך השולחן ועומד על רגליו, ומברך [לישב בסוכה], ואומר: "בסוכות תשב", שבו אורחים עליונים שבו, שבו אורחי האמונה שבו. והיה מרים ידיו ושמח ואומר: אשרי חלקנו, אשרי חלקם של ישראל, שכתוב: 'כי חלק ה' עמו'.

כמה רגשי קדושה - נוטעים בנו דברי הזוהר אלו, הרי אנו ממש יושבים בצל השכינה, יחד עם האורחים האושפיים, כן גם אהנו זוכים לכך, כמה שמחה ורגשי קודש ואופפת אותנו בקראן זיבורים אלו.

מחבק אותנו בזרועו

ברוממות חיבת ואהבת הקב"ה לבניו עם ישיבתם בסוכה - בשבעת ימים אלו, מאיר לנו האר"י הק' בדבריו ב'שער הכוונות' (דרושי חג הסוכות ד) על פי הגמרא בסוכה (דף טז): שוכה כשרה ב'שתיים דפנות כהלכתן והשלישי טפח'.

כשנתבונן בדבר, ניווכח שזוהי צורת חביקה של אדם, המחבק את חבירו בידו - הזרוע והאמה שהם ארוכים - ועוד טפח שזו כף היד, שזה מבטא לנו - ביטויי האהבה שהקב"ה אוהב אותנו. הקב"ה כביכול בא בסוכה ומחבק אותנו בזרועו, אהבתו הגדולה שמתגלה לנו מכותלי הסוכה.

זאת, וגם עוד מבואר בספרי הקבלה, בגודל קדושתה של סוכה. דהנה כפי הידוע דשמו של הקב"ה נכתב בהויה, והוא נקרא באדני'. דשם 'הויה' מרמז על דרגה גבוהה במיוחד של 'היה הוה ויהיה' - ביטול כל המציאות, כי הכל נכלל באחדות יתברך. ושם 'אדני' מרמז על זה שיש עולם, אך יש הנהגה בעולם, והבורא כל עולמים הוא אדון הכל:

'הויה' בגימטריא: כ"ו, 'אדני' בגימטריא שלו הוא: ס"ה. וכל זה נכלל בתבת 'סוכה' כי האותיות הפנימיות הם: 'כ"ו' - כמנין שם הויה. והאותיות החיצוניות הוא: 'ס"ה' גמטריא 'אדני'. דזה מבטא את שמו של הקב"ה, החוסה בצלו של סוכה דכל אחד. והא לנו ממעלת הסוכה, דכביכול שמו הגדול מאיר בנו - דרכי הדפנות והסכך שאנו חוסים בהם בצל השכינה.

אימא דמסככא על בנין

ובעומק אהבתו של הקב"ה כביכול - בכניסתנו לסוכה, מתבהרים לנו, בדבריו המבוארים של רבי נתן בליקוטי הלכות (ערלה ד), שכל חג תורף דבריו: וזהו בחינת סוכה שאמרה תורה שכן אחד יוצא ממקומו ודירתו, ויכנס בסוכה. כי סוכה היא 'אימא דמסככא על בנין', כמובא. 'אם לבנה', בבחינה של 'אם כל ח' דשם הוא שרשי הנשמות, 'כסא הכבוד' בבחינת 'מקומו של עולם' שעל ידה נתעורר הרחמנות של הש"י לדון אותנו ברה"ב ברחמים גדולים.

ועל עכשיו בחג הסוכות ציווה עלינו - שכולנו נצא ממקומו ונכנס לסוכה לבחינה של כסא הכבוד, דשם מקומו של עולם. ובהו שהוא מעלה ומכניס אותנו לשרשינו, למקומו של עולם, שע"ז דן אותנו כף זכות

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זי"ע

"וזאת הברכה" (לג ב)

הברכה בזכות הבגדי לבן

באומאן חי יהודי בשם רבי משה בן הניה קרסנשטיין, מקורב אצל רבינו היה, ועובד השם בכל לבו. רבי משה זה היה אחד מתלמידיו של השרף הנוער בלהבת אש עבודתו מגדולי תלמידי רבינו, רבי שמואל איזיק מדאשיב. ומכונה בפי כל בשם: משה הניה"ס (משה של הניה).

רבי משה היה חשוך בנים, ולאחר הסלקות רבינו היה מפציר רבות במורו ורבו רבי שמואל איזיק שיתפלל בעבורו לזכות לזרע של קיימא.

פעם אחת בערב ראש השנה, כאשר משה הניה"ס הגיע אל רבי שמואל איזיק בתחנונים שיתפלל בעדו, נענה רבי שמואל איזיק ואמר לו: כי אם יביא לו בגדי לבן לכבוד החג – יוושע.

רבי משה אץ למלא את מבוקשו של רבי שמואל איזיק, ואכן זכה לבן זכר. מכיוון שידע כיצד נושע, החליט להחזיק להביא בגדי לבן לרבי שמואל איזיק מדי שנה בשנה. במסורת זו נהג אף בנו רבי נחמן, שהיה חשוב מאוד, חתנו של רבי אהרן רבה של ברסלב: מדי שנה בשנה מסר לרבי שמואל איזיק את ה'פידיון' כפי שנהג אביו.

הברכה שהפתיעה

איש חסיד, גאון וצדיק, עטור במידת הענווה היה רבי אפרים מפשדוב'ז ש'בפולין', המכונה בפי כל רבי אפרים'ל, בעל מחבר ספר 'עיונו שבת'.

גדולי דורו, כבר הפליגו ברוב שבתו, ביניהם הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל שהיה קם מלפניו מלוא קומתו. ה'בית ישראל' מגור שאמר: 'אני מכיר עוד מפולניא לאדם גדול', ועוד כהנה וכהנה.

לבד מעבודתו התמה, וגאונותו הרבה שהסתיר מעין כל, נודע רבי אפרים'ל כפועל ישועות בקרב הארץ – עוד מימי עלומיו – שברכותיו מתקיימות.

וכה סיפר הרב העשל פרנקל, מי שכהן כאחד מראשי ישיבת פרעשבורג: בצעירותי נקלעתי למצב כלכלי קשה ביותר. בביתי כבר חמשה ילדים, ואני אין לי פרוטה לפורטה. נקראתי אל הרב דושינסקי זצ"ל למלא מקומו של שוחט אחד 'שאיבד את ההרגשה'. אמרתי לו אלך כמו תמיד להיוועץ ברבי אפרים'ל. ומאחר שלב טוב מאוד היה לו, תיארתי לו את מצבי הקשה בהרחבה, ולבסוף סיפרתי לו על הצעת העבודה. הוציא מעט יין ושכר וכיבדני, אחר אמר לי: רבנו לא המליץ להיות שוחט, ובאשר לפרנסה – תהא לך פרנסה'.

'אבן נגולה מלבי, ומיד דחיתי את הצעת העבודה בבית השחיטה. עברו כמה שבועות, וה'פרעשבורגער – רב', רבי עקיבא סופר זצ"ל, קורא אותי אליו, ומציע לי לקחת לידי את הניהול הרחוני של הישיבה. נדממת הוא לא לכירני מעולם, וכבר הוא שולח אותי לידי בנו, לחתום על חוזה, ומקציב לי משכורת הגונה, ומיד – לישביה...?! בה כיהנתי מאז במשך שלושים ושתים שנה!

"מימינו אש דת למר" (דברים לג ב)

אָדל הצדקנית

אדל – בשם זה נקראה בתו של רבינו, שנולדה לו בעיירה הוסיאטין בשנת תקמ"ז.

אדל הייתה אשה שמה של בתו היחידה של הבעל שם טוב הקדוש. צדיקים היו אומרים, כי ה'בעל שם טוב', כיוון כוונות שמירות בכנותו את בתו בשם זה: השם אָדל נלקח מהתורה הקדושה, מראשי תיבות: א'ש ד'ת ל'מו.

כאשר נשאל רבינו על ידי אחד ממקורביו, מדוע העריך והוקיר כל כך הבעל שם טוב הקדוש את בתו אדל? השיב: "תמיד התהלכה סבתא אדל בלב שוקק ומשאלתה היה תדיר, איך תוכל לגרום נחת רוח להשם יתברך".

"לעיני כל ישראל" (דברים לד ב)

לעיני כל ישראל!

היה זה לאחר חג השבועות שנת תקע"א, חודשים ספורים לאחר הסתלקותו של רבינו. ובעיר 'מירוב' מקום משכנו של רבי נתן, פרצה שריפה גדולה, בביתו של אביו רבי נפתלי הירץ פגעה הרעה, כשבתו וכמעט כל רכושו עלו בלהבות אש. ולמחרת, פרצה שוב שריפה גדולה, והפעם נשרף ביתו של רבי נתן כליל, וכן נשרף בית הכנסת ובית המדרש בעיר.

עקב שריפה זו שכיחלה את ביתו, יצא מוהר"ת לעבור לגור בעיר 'ברסלב', רבי נתן כותב במכתבו: 'ולא עלה על דעתי לעקור דירתי מנימרום לברסלב... אך עצה ה' לעולם תעמוד, ומחשבות לבו לדור ודור, וסיבב סיבות בנפלאות הנוראות, והוא מומחץ ורופא ויפלט נתיב לאפו, כי דייקא על ידי הצרה של השריפה רח"ל, סיבב סיבות לטובה, שאצא מנימרום ואקבע דירתי פה ברסלב'.

מגפת השריפות שהתפרצה באותה תקופה, עדיין לא שככה. למחרת בייאתו של מוהר"ת לברסלב, התלקחה שוב שריפה במנימרום, כמו כן פרצה שריפה בעיר טולשין הקרובה. באותה עת פרצו גם שריפות גדולות בעיר באודיטשוב ובקהילות נוספות באיזור.

מוהר"ת מציין בהתפעלות את דבר מכת השריפות שרבינו חזה אותם:

"כבר הודיע זאת רבינו ז"ל בהתורה 'בראשית לעיני כל ישראל' (ליק"מ סז ב), שמבואר שם, שכאשר נסתלק הראש בית, שהם הצדיקי אמת – באים שריפות חס ושלום".

מִן הַתָּצַר הַתָּא יִשְׁקוּ הַתְּחָרִים | בְּסֻפּוֹת אֲנוּ מְאֹד שְׂמָחִים

נמצאים אנו כעת בימי חג הסוכות הקדושים, חג שצטוינו במיוחד להיות שמחים בו. חקמינו אומרים במדרש, שכתוב שלש שמחות בתורה על "חג הסוכות": 'ישמחת בחגך'. 'היית אף שמח'. 'ישמחת לפני ה' אלוהיך'.

הרמב"ם פסק לנו על שמחה זו: שצריכים לשמח גם בכל מיני שמחה, 'ומזה לאכל בשר, לשחות יין, ללבוש בגדי חדים, ולחלק מיני פרות ומיני מתיקה לקטנים ולגנשים'. אחד מהטעמים שאנו כל כך שמחים בסוכות, פתוב בספרים הקדושים: כדי שנטל את כל האוצרות שברשותנו – מה שבינינו ואגרנו בראש השנה ויום הכפורים, ונוציא אותם מהפח אל הפעל – למצות לכל השנה, וזה נעשה על ידי השמחה של יום טוב חג הסוכות.

בזמן שגית המקדש היה קצם, היתה שמחה גדולה מאוד כל לילה, וכך פתוב במשניות סכה: 'תסדידי ואנשי מגשה, היו מרקדים לפניהם באבוקות של אור שבידיהן, ואומרים לפניהם דברי שירות ותשבחות. והלויים כגזרות ובגבלים ובמצלמים ובחוצרות ובכלי שיר בלא מספר'.

במכתב שכותב רבי נתן מברסלב לבנו – על השמחה הפנימית של חג השנה, מנחם אותנו על שמחת החג, בדברים אלו: 'הקדש לעיני כל חג השנה, על חג השנה, שצוינו לשיעור נפלאות, ולחטט ששון ושמחה, וליישב בפה בכל יום, לאחז בבידינו את כלי היום שהם: האתרוג והלולב והדס וקרבה הקדושים והנוראים מאוד, ולעקב "הושענא הושענא" בכל יום.

אנו מקפים בכל כך הרבה טוב בחג נעים זה של סוכות, יש לנו הרבה מאוד במה לשמח, נוסף לכך מגוון של 'שמחת החג' – להיות שמחים בחג זה, לקראת רק הדברים הטובים וכן נשמח עוד יותר, ונקים בכל רגע מימי החג את מצות השם של שמחת החג.

פְּנִינֵי פְּרָשָׁה – וְזֹאת הַפְּרָכָה

"ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למר" (לג ב)

מפסוקים אלו של דאמרם משה לפני מותו 'בשבח ושמחת הקב"ה ובני ישראל, כדברי רש"י, נוכל ללמוד הא המובא בדבריהם (בראשית רבה ט ד) 'צדיקים תחילתן יסורים וסופן שלווה.

"וזאת ליהודה ויאמר שמע ה' קול יהודה" (לגז)

'יהודה' ענינו של 'הודאה', וככתוב 'הפעם אודה את ה'. וענינו של הודאה הוא רבים, כדברי הכתוב (תהלים ל): 'אודה ה' מאוד בפי ובתוך רבים אהלנו'. וב'זוהר' (פרשת בא מא): מאריך בענין החיוב, להודות לה' ברבים ולספר נסיו ונפלאותיו שעשה ה' עמו. וזה מרומז בתיבות: 'שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו'. ובהמשך הפסוק: 'ידיו רב לו'. 'ידים' רומזים על המשכת השפע של הברכות, וכמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה כד) דעיקר הברכה הוא מידיים ככתוב: 'וישא אהרן את ידיו וברכם'. דב'זכות ההודאה ממשיכים את הברכה, וכמובא בזוהר (נח דף עג) 'כל מאן דידע לשבחה למריה כדקא יאות, קודשא בריך הוא עביד ליה רעותה, ולא עוד, אלא דאסגי ברכאן לעילא ולתתא'. ובסיום הפסוק: 'ועזר מצרו תהיה' דע"י ההודאה זוכים לישועה ולהרווחה גדולה, לצאת מכל המצרים, וכמובא שם בזוהר דלעיל (פרשת בא) דע"י סיפור הנסים שעשה הקב"ה עמו מעוררים שוב את החסדים הגדולים.

"ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה" (לג א)

'אפ"ל, ע"ד הכתוב (תהלים קל): 'חל ישראל אל ה' והרבה עמו פדות'. 'חילו' מלשון 'חל', דע"י כך 'פועל ידיו תרצה' דרואה ברכה במעשיו. וזהו 'הרבה עמו פדות' – 'עמו' דיקא, והפדות מגיע – עם ששיתו הוא, וכמובא על ענין ה'כלים' שעל האדם לעשות בכדי להמשיך הברכה, ככתוב: באשה השונמת (מלכים ב ד) 'כלים ריקים אל תמעיטי', וזהו ענינו גם כן: 'פועל ידיו תרצה' – ידיו דייקא.

"שמה זבולון בצאתך" (לג ח)

אפשר צריכים חיזוק מיוחד של: 'שמחה'. להמשיך השמחה בכל מקום. ואפל להקיש לכך את הכתוב (ישעיה נה"ב) 'כי בשמחה תצאו בשלום תזבולון', דבעת 'כי תצאו' (הרומז על ירידה) צריכים חיזוקא יתירא ל'שמחה'.

"ולגד אמר ברוך מרחיב גד" (לג כ)

'אפ"ל: 'גד' בגימטריא 'שבע' רמז על יום השבת, דמינה מתברכין כל שתא יומי (זוהר יתרו פח). וזהו: 'ברוך מרחיב' ד'ברכת שבת קודש' - מתורבת והולכת.

"מענה אלוקי קדם" (לג כז)

'מענה' לשון דיבור, ע"ד הכתוב (משלי טז א), 'זמה מענה לשון' וגם בתרגומו כאן: 'מדור אלקא די מלקדמין במימרא'. דבכוח הדיבור נברא העולם, וכדבריהם (מדרש רבה בראשית יב, ועוד) ע"ה' (שעיה כו), וזהו 'מעונה' – בכוח הדיבור, 'אלוקי קדם' – אלוקים הוא מלשון שליט על הכל, כמובא, ד'בריאת העולמות הוא בכוח הדיבור'. ונלמד מכאן חיזוק לגבינו, על כוח הדיבור.

"בכור שורו הדר לה" (לג ז)

'שור' הוא מלשון 'ראיה' – שור (ליק"מ טז א), וזהו כאן 'ביסוף הצדיק' דענינו 'קדושה' נאמר 'בכור שור' ד'ראשית' הוא הראיה, כדרך אומרם (במד"ד פ"ו) 'עין רואה ולב חומד'. וזהו המשכו של כתוב: 'הדר לו', ובפרש"י 'נתון לו', ע"ד הכתוב (משלי כו) 'תנה-בני לגדי לו ועיניך דרכי תצורנה'.

"והם רבבות אפרים והם אלפי מנשה" (לג יז)

'אפ"ל ע"פ דבריהם (סוכה נו): 'מיה טובה מרובה ממידת פורענות'. 'אפרים' דנקרא ע"ש 'כי הפרני א' בארץ עיני' כתוב 'רבבות אפרים', ו'מנשה' דנקרא ע"ש הצרה 'כי נשני א' את כל עמלי ואת כל בית אבי' כתוב 'אלפי מנשה'.

"לעיני כל ישראל" (לד ב)

הנה מובא על ענין חיבור התחלת התורה בסופה (ליק"מ סז ב), ואפ"ל 'דלעיני כל ישראל' קאי על שבירת הלוחות, ששברם לעיני ישראל, כמובא בפרש"י. וזהו לאחר מכאן 'בראשית ברא' ובדבריהם (מ"ר בראשית) 'בשביל התורה שנקראת ראשית', המשכת התורה כתיקון לשבירת הלוחות.

כן אפ"ל: דאות ל' ד'בסיום התורה', יחד עם אות ב' ש'בתחילת התורה', היא תיבת 'לב', ובלב ישנו השבירה והתיקון, של 'שבירת הלוחות' – עם 'בראשית ברא', דשם מדור יצר הטוב והיצר הרע וכדרכת חז"ל 'בכל לבבך בשני יצורך. ויעיין בעץ חיים' (שער קאב"ע פ"ד דף קמג ע"ג) דהלב יש בו ב' חללים, מן האחד יוצא הרע החיים של האדם. והב' הוא מלוכלך בדם וגם הוא מתפשט בכל הגוף, ומלאך היצה"ט מתלבש בחלל ימין. ומלאך היצה"ר בחלל השמאל, ומשם הוא מתפשט לכל הגוף.

כן אפ"ל, ע"פ המובא (ספר יצירה) בל"ב נתיבות פליאות חכמה נברא העולם'. בשבירת הלוחות נעלמה החכמה. ובריאית העולם נבראה בחכמה. וזהו 'ל"ב'.

זוית ראיה <<

מוקפים ומעוטרים
אנו במצוות רבות
בחג הסוכות,
אכן כן יש לנו במה
לשמח...
"ישמחת בהגיד
והיית אף שמח"